

בנא בתרא פד

עניין: האי שמשא סומקתי היא

מכתב סופר לרבי שמעון סופר בן החת"ס

אדומים, והוא אדום כולו דס, מול מאדים
 גברא אשד דמא (ועי' בבלי יקר בראשית
 כ"ה ל').

והנה בתחילת יצירתם כתיב ויתרונו
 הננים בקרבה זה היה רמז וסימן
 על שונאים נלחמים, וכן לבסוף קודם
 ביאת גואל נדק צ"ג גם כן יתגלה לנו
 רשעתו ושנאתו הגדולה, אבל גם בין
 תחילת יצירתו ועקבתא דמשיחא, במשך כל
 הזמן שזינייהם רשעתו בתקפו, רק לפי
 קוצר שכלינו וסתימת עינינו אין לנו
 מצינים, ועל כן נקוד על וישקהו צפ'
 וישלת, שרצה לנשכו (ב"ר ע"כ י"ב), הכוונה
 שנשיקה שלו היא נשיכה שאין למעלה
 ממנה, סבוני כדבורים, שמראה דצס
 ועוקץ זה.

וזה הי' כוונת רב פפא, האי שמשא
 המרמו על עשו סומקתי היא, פי'
 בכל זמן ועידן יושב ומנפה להרע לנו
 ולכלותינו, תדע, דקא סמקא נפרא בתחילת
 יצירתו התרוץ וקס נגד יעקב, ופניא,
 לעת ערב קודם ביאת המשיח, יהי' כך,
 והאי דלא קא חזינן כוליה יומא, בזמן
 הזה, נהורין הוא דלא צרי, מתוך חשכת
 הגלות המר הזה נסתמו עינינו מלהבין את
 הפה הרך, שתחלתו מתוק וסופו מר,
 ולע"ל נבין ונשכיל שצבל דור ודור רק
 הקצ"ה הצילנו מידם צב"א.

ובזה יל"פ את הגמרא צצצא צתרא דף
 פ"ד ע"א, אמר רב פפא הא
 שמשא סומקתי היא (החמה היא אדומה),
 תדע דקא סמקא נפרא ופניא, והאי דלא
 חזינן כוליה יומא, נהורין הוא דלא צרי.
 פי' הרשב"ם, מאור עינינו אינו צרור כל
 כך מתוך אור היום שמכהה עינינו, אבל
 נפרא ופניא שהיום חשוך ניכר אדמומית
 החמה. והתוס' כתבו שם דנפקא מינה
 ממימרא דר' פפא לנודר מן האדום אי
 חמה נמי בכלל, ומקשין הא בודאי לא היה
 דעתו על החמה דחזינן כולא יומא דלאו
 אדומה היא.

וי"ל דרב פפא לא כיוון להגודר מן
 האדום, אלא לענין אחר נתכוון, ולא
 רצה לגלות דבריו, והלביש רעיונו. דצצצא
 פ' צא פרשה ט"ו אות כ"ו איתא, למה
 נקרא ישראל בני צבורי, לפי שכתוב צמורה
 כי את הצבור בן השנואה יכיר לתת לו פי
 שנים, כך ישראל יורשין שני עולמות
 העה"ז והעה"ב, ולכך מסר הקצ"ה סוד
 הלצנה לישראל שיהיו הם מונים זה,
 והעכו"ם מונין לחמה, לומר מה חמה
 אינה אלא ציוס כך אין מושלין אלא
 צעוה"ז וכו' ולכך נאמר החודש הזה לכם,
 שיהא שלכם שאתם צדוגמתה ע"ש. חזינן
 דחמה מרמזת על עשו והלצנה על יעקב,
 ומשו"ה החמה אדומה דמרמזת על עשו,
 כמשחז"ל (ב"ר פס"ג י"ז) הוא אדום
 ומצטילו אדום ארלו אדומה וכו' לבושי